

POAHAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

1. čisło

Budyšin, januar 1979

Lětnik 29

Hrono na lěto 1979 po Chrystusu

Bóh stwori čłowjeka sebi k podobnosći 1. Mójz. 1,27

My wěrimy, zo je Bóh čłowjeka stworil. Nam je styskno, hdyž bjezbóžni praja: Čłowjek je sebi Boha wymyslił sebi, čłowjekej, podobneho.

Hdy je Bóh swět založil, to njewěmy. Wot založenja swěta sem so wšo žiwjenje na zemi dale wuwija. My wěrimy, zo je so to stało a so hišće stawa po božim planje. Předstajic sebi njemóžemy, zo je na přikład wóčko, tutón krasny organ, připadnje so takle wuwilo. Hdyž so tu reči wo tajnych, hišće njedopoznatych zakonjach natury, tomu přihlosuju rjeknjemy, zo je tute zakonje Bóh postajil, a my směmy z wobdźiwanjom za tutymi zakonjemi slědźić. Při tym smy přeswědčenja, čím wjace so zanurjamy do božeje přirody a čím wjace jeje krasnych zakonjow spóznavamy, čím nutrišo budžemy božu wulkosć a mudrosć chwalić.

My wěrimy, zo je Bóh čłowjeka po swojich podobiznje dobrego stworil. Tutón čłowjek pak je padnył. Hřeč je čłowjeka strašnje skazyl. Kóždy je hrěšny. Bohužel! Twój bliši, z kotrymž maš tak wjele nuzy, zrudoby a hněwanja, je hrěšnik, ale tež ty sam sy tajki hrěšnik. Bohužel! Spomń na to, hdyž sy so tak prawje na swojeho towarša roznejmđrił. Wón je wbohi hrěšnik, a ty njejsy wo wjele lěpši. Mějmy mjez sobu wjace smilnosće! Wšitcy smy džěci Hadama a Jěwy. Budže hdy slepy slepemu jeho sleposć porokować? Wobaj staj wbohaj a čerpjetaj pod samnjej nuzy.

Nic stajnje sebi mjez sobu hrěchi a skaženosć porokować! Je z tym pomhane, hdyž tamnemu surowje do woći rjeknjemy: Ty maš čerta! Lěpje je, zo so zhromadnje dopominamy, zo je Bóh nas sebi k podobnosći stworil, zo je Bóh swojeho Syna do swěta posłał, zo by nas padnjemych, hrěšnych čłowjekow zaso na prawy puć swjateho, dobrego žiwjenja dowjedł.

My wěrimy, zo je nowe stworjenje, stóž je w Chrystusu. Hdyž swoje žiwjenje na wěru do Chrystusa zložimy a za nim kročimy w prawej podobnosći, budžemy Bohu zaso podobniši: Budžěe dokonjeni, kaž je waš Wótc w njebjesach dokonjany.

W hrěchach njeje bohatstwo žiwjenja, ale w božej swjatej bliskosći.

Čehodla je sebi cyrkej runje tole bože słowo za lěto 1979 wubrala? Bóh stwori čłowjeka sebi k podobnosći.

Što móže tuto stowo dobrego mjez nami wubudźić?

Zo by mjez nami zaso wjace čłowjeskeje dostojnosće bylo! Tamny je runje kaž ty wot Boha stworjeny, tuž nimaš žane prawo so wysoko nad njeho pozběhować. Njech ma wón naše nahlady hać ty. Wón pak ma

Cynowy swěčnik w Nosačanskej cyrkwi

swój rozum tež wot Boha. Čłowjek móže so mylić. Štó praji, zo so přeco tamny myli a nic ty? Snano ma tež kóždy z waju na swoje wašnje prawje. Žiwjenje je stawizny ludow su tak wjelestronske a poľne hódaněkow, zo nihtó wšitko prawje posuđzować njemóže. Tole wěđžo budžemy wobhladniwiši z wótrej kritiku. Štó je boži radźičel byl, zo by wěđzał wšitke potajnstwa? Nihtó! My smy Bohu podobni w tym, zo je nam dał rozum, ale njejsmy wšehowědomi kaž wón.

Čłowjeska dostojnosć sebi žada, zo ze wšej sprawnosću a tež ponižnosću za wěrnosću slěđizmy a druhemu dowěrjamy, zo wón to runje tak čini, chiba zo je wón hordy na swoju zaskaklu stronitosć, kotraž je jemu wažniša hać sprócniwe slěđjenje za nowymi dopoznaćemi.

Bóh chce, zo by na zemi měř byl. Čłowjek měra je podobniši Bohu, a čłowjek hidy je podobniši čertej. — Ja wěrju, zo je mje Bóh stworil ze wšemi stworjenjemi ... a mje hišće zdžerži ... mje ze wšej potrjebnosću a žiwnosću čěla a žiwjenje bohaće a wšědnje wobstara. Potajkim: tworić, twarić, zdžeržec, ze wšědnym chlěbom wobstarać, to su bože skutki. Štóž so prócuje w samsnej zmyslenosći, je Bohu w tym podobny a je Bohu spodobny.

Džensa na kóncu 20. lěstotka so bóle dźyli hdy přjedy w čłowjeskich stawiznach bojimy, zo móhla přichodna wójna hroźbny kónc wšeho čłowjeskeho žiwjenja na zemi być. Wědomostnicy su dawno hižo wuličili, zo sklad hotowych atomowych bombow dosaha, cyly swět za krótki čas zničić.

Kóždy stat zjawnje, swjatočnje přisahajo wobkruća, zo wšo čini, zo by so měř na zemi zachował. Wšo strašne brónjenje, tak praja, služi měřej. Politikarjo su husto swoje ludy do wójny čěřili — zo bychu pječa za měř wojowali. A ludy su so dali honić kaž skót k rězu. Žalostnje! Čłowjek Bohu k podobnosći stworjeny je so dał a so hišće da k najnišej službje mordowanja ponižować. My njemóžemy tym politikarjam radźić, kotřiž mjenja, zo bjez brónjow njeńdže. Boha pak chcemy prosyć, zo bychu zamołwići mužojo na swěće so zwěřili na eksperiment měra. To by wězo zwažliwa wěc była, a tola je riziko přichodneje wójny wo wjele wjetše.

Njech pak je kóždy z nas w swojej małej wokolinje čłowjek měra. Tak wjele hać na was je, džeržće měř z kóždym — tak nas Swjate pismo napomina.

Wšitcy čłowjekojo su Bohu jenak podobni njedźiwajcy jich barby. Nas z wulkej zrudoby napjelna, hdyž čitamy, kak so čornym ludžom w Africe a w Americe čłowjeske prawa zapowědža. Běle ludy su wjele hrěšili jako kolonisća w druhich kontinentach. Nanajwyši čas je, zo so wšitkim čłowjekam dobreje wole we wšěch krajach rune prawa dōstanu njehladajo na jich barbu, jich wěrywuznaće, jich narodnosć, jich reč, jich politiske mjenjeje.

Budžemy-li w tym přiběrać, so Bohu bližimy a budžemy jemu zaso podobniši přez Jězom Chrysta. W.

Hdyž je slóncu přez połodnjo, z chwatom k wječoru dže.

Nazymske schadžowanje Krajneje synody

21.—25. 10. 1978

Kaž kóždy lěto tak tež lětsa dósta synoda na swoim nazymskim schadžowanju rozprawu Krajnocyrkwinskeho zarjada. To bě tón raz 39 stron! Z tuteje wobšěrnosće hižom spóznaće, zo je so wjele rozprawjeć mělo — wo wulkim polu cyrkwinskeje diakonije (Znutřkowne misionstwo), wo džěle mjez žonami, mjez mužemi, mjez młodzinu, wo našich cyrkwinskih kubłarnjach, wo Lipsčanskej dźiwadlowej skupinje (Spielgemeinde), wo pozawnowym misionstwie, wo wumělstwie w našej cyrkwi, wo Gustav-Adolfowym towarstwie, wo cyrkwinskim twarstwie a tak dale. Wjele z toho stawa so njeposrědnje za naše wosady. Hač drje je to dosć znate?

Z rozprawy Krajnocyrkwinskeho wjednistwa zhonichmy, zo je w zańdženych 6 lětach 85 posedženow měto, w kotrychž je so wjele zamołwjenja poľneho džěła dokonjeć dyrbało. Synoda ma 9 zastupjerjow w Krajnocyrkwinskim wjednistwie. Tutej smy za přichodne 6 lět wolili. Wot nich so žada wjele nazhonitosće w cyrkwinskih naležnosćach. Za lajkow je tutón nadawk dosć wobćežny. Tuž njebě lochko prawych kandidatow namakać.

Biskopowe wosobinske słowo steješe pod myslu: zhromadnje džělać a zhromadnje žiwi być. Biskop předewšěm spominaše na zrudny podawk w Falkensteinje, hdžež so farar wosrjedź kemšow před wołtarjom sam spali. — Přez Chrystusa je nam móžno zhromadnje w samsnej mysli a dobrym duchu džělać a žiwi być. Bóh nas njeje stworił, zo bychmy so mjez sobu zaccpěwali.

Lipsčanske zwonkowne misionstwo prošeše přez swojeho direktora dra. Kimme, zo by so we wosadach wjace ze Zwonkownym misionstwom zaběrało. Problemy misionstwa a cyłego swěta sej to žadaja.

Na synodu běše došlo 70 pismow. Z nimi mějachy so wuběrki zaběrać.

Zličbowanje Krajneje cyrkwy na lěto 1977 so nam předpožiči, z kotrehož mamy 245 000,— hr. dobytka. Plan na lěto 1979 nam napožiči deficit 794 000 hr. Synoda so džakowaše wšěm swěrnym pomocnikam, kotřiž z wutrajnosću a sebjezapřewanjom cyrkwinske dawki zběraja.

Ja sym hižom w zańdženych lětach w finančnym wuběrku synody był a sym znowa do njeho woleny. Tuž

wěm z nazhonjenja, kak starosćiwje a swědomiče Krajna cyrkej hospodari z pjenjezami, kiž wosadni jej dawaja ze swojimi cyrkwinskimi dawkami a dobrowólnymi darami.

Synoda wobzamkny nowe perikopy (epistole a scěnja za njeđeje a swjate dny), kotrež budžeja na božich stužbach wot přenjeho adwenta sem wužiwać. Komisija serbskich fararjow pilnje džěla, zo bychy naše farstwa z časom nowy lekcionar dostali.

Tak wjele chcych wam prajić w krótkich sadach wo bohatym džěle našeho poslednjeho schadžowanja. Po někotrych měsacach čaka na nas přichodne w nalězu 1979.

Někotři wukrajni hosćo postrowichu synodu, mjez nimi biskop ewangelsko-lutherskeje cyrkwy w Litawskej. Wón nam powědaše, kak je jeho cyrkej po 2. swětowej wojnje zaso rozrostla na 30 000 dušow.

Kurt Hładki (Lattke) z Přiwěic, waš serbski synodala

Tuž dži a připowědaj ewangelij 17. pokročowanje

Sotra Frieda Wjelic

28. PEH-TA-KO — wulki bratr PEH

Přeco zaso ze spozdžiwanjom nazhonichmy, kak Bóh čłowjekow woła. Nichtó njebě přehluboko padnył, zo by ruka Wšehomócnego njemóhla jeho wučahnyć. Při tym spominam na příklad na Peh-ta-ko, na „Wulkeho bratra“. Lědom někajke 40 km wot našeje misioniskeje stacije bydleše rubježniski hejtman Peh-ta-ko. Dokelž běše jemu burske džěto doma přesprócnije, poda so do rubježnistwa. Ze swojej wulkej mudrosću a wušiknosću swoju bandu nawjeduju bě wokoło sebje nahladnu ličbu muži nahromadził. Tuta rubježniska cwólba bě hroza za cyłu wokolinu. Karawany nadpadowachu, ale tež jednotliwych pućowarjow. Wšitcy so jich bojachu jich suroweje hroznosće dla.

Raz běchmy so rano k rańšej nutrosći w kapałce zešli, tuž so njesćerpliwje do duri biješe. Bjez wobmyslenja wočiničmy. Před nami ležeše zranjeny na nosydle, kotrež běchu sej sami wudžěłali. Nošerjo nas prošachu, zo bychmy so wo zranjeného starali — a so zhubichu. Hdyž tam sotra Lina Pfisterec a sotra Elsa Freyec mazane lapy wot čěžko zranjeneje ruki přeč bjerještej, zho-

nichmy wot nastróžaných křesćanow, zo mamy před sobu strašneho rubjež-

Peh-ta-ko, přjedawši rubježnik z wotčatej prawicu

nika Peh-ta-ko. Jeho wobličo běše čmowe a z lutej hidu zmóršćene. Dyrbjachmy jeho wotpokazać — ze sameje bojosće? Abo je runje Bóh jeho k nam dowjeđi? Peh-ta-ko so wot nas wotwobroči. Žane słowo nam njewotmołwi. Hakle cyły čas pozdžišo zhonichmy, što bě so stało.

Peh-ta-ko měješe wjele njepräčelow, kotrychž so njeboješe, njech běchu tež we wjetšinje. Tuž woni wobzamknychu, jeho z lesću přemóc. Jeho a jeho přečelow přeprošachu na wulki nowolětny swjedžeň. Peh-ta-ko přińdže na hosćinu. Wjele so jědžeše — a piješe, k čemuž Peh-ta-ka přeco zaso namoľwjachu. Na to džěchu z nim do lěsa. Hdyž Peh-ta-ko jich lesć spózna, bě hižom přepozdže. Woni jeho wumocowachu a jemu prawu ruku wotrazychu. Wostajiwši jeho ležo čeknychu. Hdyž Peh-ta-ko ze swojeje womory wotući, bě samlutki. Z poslednjeje mocu zdrapa so k štovej, wo kotrymž wědžeše, zo jeho łopjena krej stuža. Wón je rozkusa a sej je na swoju wulku ranu kładžeše. Hakle po hodžinach jeho towaršojo jeho namakachu a jeho na misionsku staciju přinjesechu. Njesćerpnje čakaše, zo by so na swojich njepräčelach wječił. Nam wšitkim bě jasne, zo jeho wječba žaneje smilnosće znać njebudže. Dokelž njemóžachmy jeho druhim chorým do jstwy poľožić, běchmy za njeho w kapałce ložo přihotowali. Wjele króć spytach-

my, zo bychmy mjeľčiwe haćenje pře-proćić móhli, ale wša próca bě podarmo. Jeho hida bě přewulka. Skončnje sej nichtó wjace njezwěri, jemu so bližić. Jenož Bóh sam móžeše durje rozpaćić. Tuž so modlachmy a widzachmy jednoho dnja, zo naša mała Lien-Min do kapalki stwochny. Na wokomik nam to dych zadžerny. Hižom chychmy za džěsćom běžeć, ale potom slyšachmy, kak rubježnikej powěda wo Jězusewej lubosći k wšitkim čłowjekam, a same bě so hake runje wot swojich pukow zhrabało. Džěsćowe nutrne powědanje bě kaž woheń, kotryž lód roztaje. Peh-ta-ko nětkle wjědnje čakaše na wopyt małeje holčki. Skončnje započa so prašeć, a džiw před našimaj woćomaj so sta: Peh-ta-ko podwoli so Jězusej a dowěri

jemu swoje žiwjenje. Za počdra lět da so křićić a bu do wosady přijaty. Za tutón džen bě sej wuzwolił słowo Mat. 18,8: *Lěpje ći je, zo do žiwjenja chromy abo bědny zastupiš, dyžli zo by dvě ruce abo dvě noze měl a byl do wěčneho wohenja čisnjeny.* Peh-ta-ko njeje so ženje wjace k svojim towaršam wrócił. Zaso bě nowolětny swjedzeń přišoł. Kaž kóžde lěto, tak tež tón raz tute dny wužiwachmy, zo bychmy we wokolnych wsach ewangelij připowědali. W tutym lěće chychmy do ródneje wsy Peh-ta-ka hić, a wón chcyše z nami tam dońć. My so wo njeho bojachmy a jemu wotradžachmy. Wón pak wosta při svojim wotmyslenju. Ruče bě so we wsy roznjěsta powěsć, zo Peh-ta-ko přińdže. Wěipni ludžo přińdžechu ze swojich domow, zo bychy přihla-

dowali. Wón pak powědaše z jednorými, ale nutrnými słowami, što bě so stało. Boža móc běše w jeho žiwjenju tak jasnje poznać, zo w tamnej wsy wulke žadanje po Jězuse wubudži. Z nutrneje wjesolósću so z nami na mionsku staciju wróći. Wón bu nam swěrna pomoc, bjez kotrejež skoro wjace njewundžechmy. Telefon njemějachmy, a póst trjebaše husto jara doľho. Peh-ta-ko bě naš spěšny posoł. Hdyž běchmy po puću do susodnych wsow, Peh-ta-ko bě naš wjednik. Jemu móžachmy so poľnje dowěrić. Wón wšak wědžeše, hdže so rubježniske cwoľby chowachu.

Štó pak běše tamna holča, z kotrejež pomocu bě Bóh tutu kamjentnu wutrobu wotewrěł? Wo njej budže hišće slyšeć. Přichodnje dale.

Na proze noweho lěta

prejemoj Wam, lubi čitarjo, ewangelscy a katolscy, lubi braťra a sotry we wěrje we wukraju, bože bohate žohnowanje. Bóh Knjez chcył nam dać přiběrać we wěrje a poznać našo Knjeza Jězom Chrysta a w dobrych skutkach. Tak budžemy Bohu podobniši.

Zdobom wozjewjamoj program lěta 1979

Póndzelu po Invokavit, 5. nalětnika, kublanski džen w Budyšinje na Hornčerskej hasy.

Sobotu a njeźzelu, 16. a 17. smažnika, 1. njeźzelu po Swjatej trojicy, Serbski cyrkwinski džen w Minakale.

4. njeźzela po Swjatej trojicy, 8. pražnika, serbski bus, 45 wosobow.

13. hać do 20. 10. 1979 serbski tyždeń, 20 wosobow.

Jara wutrobnje Was strowitaj

Gerhard Wirth
Serbski superintendent na wotp.

Gerat Lazar-Bukečanski
farar na wotp.
předsyda Serbskeho cyrkwinskeho dnja

Prokop Urban

Wy budžeće moji swědcy . . .

II.

Što rudžiš so, moja duša,
a sy tak njepokojna?
Čakaj na Boha;
přetož ja budu so jemu hišće
džakować,
zo je wón mojeho wobliča pomoc
a mój Bóh. Psalm 42,12

Stań so twoja wola . . .

Srjeda, 12. póznjenca 1866. Tak prawje měrny nazymski džen. Jan Radyserb-Wjela steješe pobity, zadwělowany, hać do najhlubšeje duše njezbožowny při rowje swojeje lubowaneje žony, swojeje Chrystinky, swojeje přenjeje — hišće studentskeje — lubosće. Za tři njeźele by tomu dwjadwaceći lět bylo, zo staj sebi w Michaľskej cyrkwi w Budyšinje slubił lubosć a swěrnosć za cyłe žiwjenje. Dwjadwaceći lět staj hromadže byłoj. Ně, njeměještaj so po tutych 22 lětach tak lubo kaž tehdom na kwasnym dnju — to Radyserbej nětkle nadobo do mysłow přińdže. Poprawom hake přeni kroć. Wonaj so lubowaštaj wo wjele, wjele wjace. Kóžde zhromadnje přežiwjene lěto, haj kóždy džen skrući jeju dowěru a jeju lubosć a da jej nowu cunjosć a rjany blyšć. Chrystinka běše poľojca Radyserboweho žiwjenja. Z njej móžeše wo wšěm rećeć — a wón to tež činješe. Jej móžeše so we wšěm dowěrić. A tu nadobo bu jemu Chrystinka wzata. Tak njenadžicy. Za ně-

kotre dny! Cholera zachadžeše w Bórku. Tam běše za swojeje maćerju dojeľa. Njemóžeše ju samu wostajić. Što wšak móžeše tam wučinić? Štó by móhl jej zakazać, zo njeby swoju mrějacu mać wopytała? — Tak je tam tež sama wumřěła. A doma čakaše na nju pjatnaćelětna džowka a třilětny synk. Na džěsći wšak Wjela nětkle sej njemysli. Wón spomina na nju, na swoju dobrou, lubu Chrystinku.

Je ćopło, ale jeho přeběhnje zyma kaž při najsylnišim mrozu, a přez hłowu jemu honja wobrazy, zo nje-pytnje docyła, što so wokoło njeho stawa. Jenož tón runje chwattnje zasypany row před sobu widzi, při kotrymž sam steji. Tak dočista sam! Woći ma suchej bjez kóždeje sylzy. Štó budže nětko činić?

Jeho bólosć je ćežka, zła. Hižom dže na njeho zadwělowanje bjez kóždeje nadžije. Wokoło njeho je dospołnje ćma, ćmowa nóc.

Runje w tym wokomiku doľka so něchtó jeho ruki, a při tym slyši čichi, cuni, nutrny, ale tež wěsty hlós: „Stań so twoja wola!“

Radyserb-Wjela so storhny. Nóc wokoło njeho bě so minyla. Swoju ćežku hłowu wobroćiwši wuhladašej jeho woći swětlowłosateho, wulkeho muža, kotryž pódla njeho steješe a na njeho tak njesměrnje zrudny, sobu-želny a chutny hladaše.

„Michale, ty?“ so Janej Radyserbej z erta wusuny, a jeho woći so přeni raz ze sylzami napjelnišej.

Haj, to běše Michaľ Rostok, Wjelowu přećel. Wón bě přišoł. Samlutki. Nichtó njebě jeho wołał. Njewědžeše

ani, zo přińdže na pohrjeb. Wón bě za přećelom přišoł, kaž by wědzał, zo budže tón jeho trjebać. Jara trjebać.

Michaľ Rostok, wučer w Drječinje pod Pichowom w Husčanskej wosadze, wučenc, na kotrehož móžachu hižom tehdom hordži być. Při wšěm bě wón tak skromny z wěrjacej wutrobu. Mjeľčo wza Wjelowu ruku. Hake za cyłu chwilu čicho rjekny:

„Jano, wěš, što by ći Zejler nětkle prajil? Na koho by tebe pokazal?“

Zejler, haj Zejler, Łazowski farar, sam wulki basnik, wón bě Wjelowu basniku wobdarjenosć přeco zaso pohonjował. Wón bě jeho wjeď a nješ. Zejlerja měješe Wjela tak jara lubo.

„A doma čakatej na tebe twojeje a Chrystinineje džěsći, Jano!“ bě znowa zaslyšeć čichi, ale při tym razny Rostokowy hlós.

Radyserb njemóžeše wotmoľwić. Sylzy so jemu ronjachu po woběmaj licomaj.

Michaľ Rostok steji hišće chwilu čicho. Kruće přima Wjelowu ruku, pochili hłowu, a nad nowym rowom zaklinči sčicha, ale nutrnje najnadobniša modlitwa swěta: Wótće naš . . .

Započatk modleše so Michaľ sam, ale słowa „Stań so twoja wola . . .“ běchu tež z Wjeloweho erta slyšeć.

Modlitwa bě doklinčała. Modlitwa, kotraž bě swědčila wo wulkej wěrje a woprawdžitym poklonjenju pod božu wolu. Tuta modlitwa běše džakowanje za tamne dwjadwaceći lět zhromadneho žiwjenja a běše tež slubjenje za dalje žiwjenje, za basniske a spisowacelske džělo. A tutón slub je Jan Radyserb-Wjela swěru spjelnił.

Serbska wjes we Wojerowskim wokrjesu

III.

Moto: ... wón chodžeše stajnje z Bohom

Prědar a činjer słowa

Hdyž wotrosćeše ze swojimi bratrami a sotrami w Rachlowje, wubudži pola swojeje maćerje často zrudne zdychnjenje, a jeho nan jeho přewodžowaše ze starosćiwym wobličom. „Što 'no z toho hólca budže?“ so prašeštaj. „Na žane džělo so nje-wustěji. Wobě ruce ma lěweje. Ani z hólcami na wsy so prac njemóže.“

Hdyž pak započea do šule chodźić, njemóžeše wučer jeho dochwalic. „Tak hibićiweho šulerja hišće měł njejsym“, rjekny nanej. „Tón dyrbi studować!“

Ale kak to? Nan wšak by jeho rady na šulu a studij dał, a tež mać by přizwoliła, ale studować, to płaći wjele pjenjez. A što by prajila wyšnosť. Ta by to docyla wotpokazała.

Knjez wučer pak so z knjezom fararjom dorěča, a wobaj hromadže postarašaj so wo pjenjezy a dostašaj tež dowolnosť wot wyšnosť. Tak přinđže Handrij Lubjenski, syn chudeho lěsneho džělaćerja z Rachlowa pod Čornobohom, na gymnazij do Budyšina a so tam dósta pod wliw fararja Michała Hilbjenca. Wosomaštyrcećilětny, zdžělany, nadobny a pobožny farar, horliwy Serb, zdobom basnik, doby sej hnydom wutrobu młodeho pnatnaćelětneho gymnazijasta. Kručje jeho wjědžeše. Handrij běše wot doma zwučeny, ze swojimi młodostnymi sonami a žadosćemi sam we sebi so zaběrać. Najzbožowniši bě w lěsnych horach abo na wonjatych lukach. Wón nadobo zezna nowu rjanosć – w knihach, we wědomosćach. Jenož, tale rjanosć je zymna, rozum drje spokoja, ale što z wutrobu? Ta zwjetša hlódna wostanje abo zwjadnje. Na to wšak farar Hilbjenc pola wšitkich studentow kedžbowaše, kotřiž k njemu na faru chodžachu. Kóždeho dosć derje znaješe. Wo kóždeho so staraše. Jeho dušepastyrške winowatosće běchu jemu jara wažne pola dorosćenych wosadnych a hišće wažniše pola młodžiny. Tak Budyški gymnazijast Handrij Lubjenski njeměješe hlódnu wutrobu. Husto chodžeše k swojemu fararjej. Hižom z domu bě nawuknył w bibliji čitać. Tu pola fararja Hilbjenca, móhl rjec, ju ani njezaćini.

Jow nawukny, wšě swoje skutki, wšě swoje winowatosće „z božej měru“ hódnoćić, kaž to pozdžišo sam praješe. Jara pilnje wuknješe. K jeho pilnosći přinđže woprawdžita wobdarjenosć. Tak w lěće 1812 woteńdže wot Budyškeho gymnazija ze slěbornej medalju.

Nětko bě čas rozsudjenja přišoł. Handrij lubowaše swoju serbsku rěč. Wšudže wokoło sebje widžeše, kak je zanjechana, kak nuznje je trjeba, zo by so što wo nju starał, młodu generaciju ju wučić. Nastawki a knihi dyrba so pisać. Lubjenski by rad tole džělo na so wzał. Na druhim boku přemyslowaše wo teologii. W swojej wutrobje dosć wědžeše, zo je wažny a trěbny nadawk, čłowjekow k Jězusej wjesć. Jow wšak njemóžeš čekać prajo: Čehodla runje ja? Wšak tola Bóh sam sej swojich předarjow wuběra.

Bóh to čini. Čini to stajnje tak. W lěće 1812 wuzwoli sej Bóh Handrija Lubjenskeho, tutoho čućiweho a tak nadobneho dwajadwacećilětneho młodeho muža. Wón njebu wědomostny filolog, ale pastyr wowcow. Handrij poda so do Lipska na teologiski studij.

To běše tehdom čas, hdyž Napoleon čahaše po Europje zawostajejo wšudžom krawne stopy, stopy poľne bolostnych sylzow. Tež pola Budyšina tehdom pozasta. To bě w rjanym měsacu meje. Jedna z jeho njesmilnych bitwow sta so pola Budyšina, kotřež dyrbjachu jemu knjejtstwo nad cylum swětom dać. Pola Budyšina Napoleon doby. Potom pak přinđže bitwa pola Lipska. Strašna bitwa, kotraž štyri dny traješe. To běše hižom nazyma w lěće 1813 wot 16. do 19. oktobra. Třiadwacećilětny student teologije Handrij Lubjenski je tehdom znazdala tutej bitwje přihladowať, kotraž jeho do hlubin jeho wutroby trjechi. Wón nětko žiwjenje hinak wobhladowaše. Jeho lubosć k naroděj dósta poswjećenje. Wón spózna swoju zamoľitosć tež za moralne zběhnjenje naroda, kotremuž dyrbi cuza być wša hida přećiwu druhemu ludej, haj kotryž nawopak sej cuzy lud waži a při tym ženje swój narod njepreradzi. Jedne hidźići bě nawuknył: wójnu hidźići!

W duši jemu tehdom w Lipsku hišće rozkčě wjace něžnych kwětkow čłowjeskeho džělaćerja z čerpjacym blišim, z počeznym bratrom, ke ko-

tremuž jeho Chrystusće. Tchdom dozrawi tak prawje jedyn z přěnych njezapomnitých wóćincow Serbow – čłowjek, kotryž chodžeše stajnje z Bohom: Handrij Lubjenski, pozdžiši farar w Budyšinje.

Z wosadow

Budyšin-Michałska. Před poltřeca lětom – swjatki 1976 – běchmy swoju wobnowjenu cyrkej znowa poswjećili a zdobom tež nowe pišće. Tuta „kralowna wšěch instrumentow“ je nětko takrjec druha klětka w našim božim domje. Nic drje ze słowami, ale z rjaněj, pobožnej hudźbu nam wobswědči krasnosť božeho ewangelija.

Naše pišćelowe koncerty su přeco dosć derje wopytane. Předewšěm młodžina tutu cyrkwinSKU hudźbu lubuje.

Minakal. Lubje wšěch Serbow hižom džensa přeprašujemy na Serbski cyrkwinški džen 1. njeđzela po Swjatej trojicy – 16. a 17. junija 1979. My chcemy so swěru prócować, zo budže so Wam w Minakale tež tak lubić kaž loni we Wojerecach.

Bukecy. Naslědnik fararja Gerata Lazara, předsydy Serbskeho cyrkwinškeho dnja, budže wikar Taesler z Budyšina, kotrehož chcemy lubje witać. Na farje so wjele twari a wuporjedža, zo by nowy duchowny hódne bydlenje měł.

Farar Lazar w tutych njeđzelach přećahuje do bydlenja w kantorace. Njech je jemu tam hišće wjele strowych lět spožčene, zo by nam Serbam móhl dale předować.

Bart. Nětkle w zymje, hdyž sněh wšitko mjehko zawođžewa, njeje widžeć, z kajkej prócu a wustojnosću su naš stary kěrchow wokoło cyrkwy wurunali, z kerkami a kwětkami posadźeli. Džakowni smy wšitkim, kotřiž při tym pomhachu. Nalětnja rjanosć budže jich prócu chwalić.

Serbske bože služby w januaru 1979

1. 1. 1979

Njeswaćidło: 8.30 hodź. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).

6. 1. – **Tři krale**

Bukecy: 9 hodź. kemše (sup. Wirth).

7. 1. – **1. njeđzela po Třoch kralach**

Budyšin-Michałska: 9 hodź. kemše (sup. Wirth), Budestecy: 14 hodź. kemše (sup. Wirth).

14. 1. – **2. njeđzela po Třoch kralach**

Huska: 14 hodź. kemše (sup. Wirth).

21. 1. – **3. njeđzela po Třoch kralach**

Budyšink: 10 hodź. kemše z božim wotkazanjom (sup. Wirth), Poršicy: 8.30 hodź. kemše z božim wotkazanjom (sup. Wirth).

Přichodna ekumeniska nutrnosć 14. januara 1979 w Zdžěri w 14 hodź. z džěcacej hodownej hru a bjesadu.

Pomhaj Bóh, časopis ewangeliskich Serbow. – Wuchadza jónkroč za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. – Rjaduje Konwent serbskich ewangeliskich duchownych. – Hłowny zamoľitwy redaktor: Serbski superintendent na wusť. Gerhard Wirth w Budyšinje-Třělanach. – Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. – Čisć: Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-2235)